

TROMPES

Didgeridoo. Austràlia.

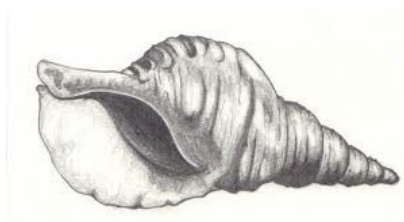
És un instrument molt senzill, es tracta d'un tronc totalment buit, sense cap emcocadura especial, ni trencavents, ni cap inxa, ni res de res. És una trompa que prové d'Austràlia, i que té un so molt peculiar ric en harmònics.

Com a curiositat cal dir que són les termites qui s'encarreguen de foradar el tronc en qüestió, i també, que es necessita fer la tècnica de la respiració circular per a tocar-lo correctament. En les audicions es sol ensenyar un didgeridú australià d'eucaliptus, un didgeridú extensible i un didgeridú amb material reciclat.

<http://www.youtube.com/watch?v=MndKL7Hm0x4>

<http://www.youtube.com/watch?v=9g592I-p-dc>

<http://www.youtube.com/watch?v=RGTWqZoswAo>

- Cargol marí i trompa de banya de toro. Catalunya.

El seu origen es perd en el temps, ja s'utilitzaven a la Prehistòria, i per funcions molt concretes. Era una mena de telèfon/telègraf, que servia per diferents situacions i missatges, bàsicament en el camp "bèl.lic" (era com una alarma) o en el de la caça.

Aquest cargol en qüestió, és de Cadaqués, i l'utilitzaven per avisar la població en cas dels atacs d'en Barbaroja o altres pirates.

Aquesta banya de toro prové de Cantàbria, i l'utilitzaven sobretot els pastors per comunicar-se amb gent de les valls. També era una alarma contra els llops.

<http://www.youtube.com/watch?v=sKNkFMpDfXY>

<http://www.youtube.com/watch?v=fkuq6prZHoA>

FLAUTES

- bansuri. India.

És una flauta travessera feta de bambú. Prové de la India, on és un instrument gairebé sagrat. Té sis forats pels dits (3 per cada mà) i un altre per on es bufa. El seu tamany és variable, i depen de la tonalitat. El músic Hariprasad Chauràsia l'ha fet famós el bansuri a quasi tot el món.

<http://www.youtube.com/watch?v=75CV5hK7c24>

http://www.youtube.com/watch?v=9n_ZayUW5cc

http://www.youtube.com/watch?v=7QuDEx3_Ygo

- Dizi. Xina.

Es tracta d'una flauta travessera xinesa de bambú. És molt semblant al bansuri hindú, ja que també té sis forats pels dits. El que fa diferents aquestes flutes, és que tenen un seté orifici on s'hi posa una membrana, sovint de paper d'arròs, que fa que el seu so tingui un timbre diferent. A d'altres països com les dues Corees i a Japó, també hi ha d'altres flutes que utilitzen aquesta membrana.

<http://www.youtube.com/watch?v=krJfluS1IhI>

<http://www.youtube.com/watch?v=dQLFqYK8Aok&feature=related>

http://www.youtube.com/user/hulusi2008?feature=results_main

- Mossenyo. Bolívia.

És de la família de la flauta dolça. El tamany pot variar, desde 40 cm a 1,20 m. Tenen un so greu però suau. La que us porto, té una obertura lateral amb un petit tub que porta l'aire a la "càpsula" on hi ha el trencavents.

<http://www.youtube.com/watch?v=cjn-8EvvIac>

<http://www.youtube.com/watch?v=bmrtyZBkrQ0>

- Low i Thin Whistle celtes. Irlanda, Escòcia, Gales...

Es tracta de les flutes que s'utilitzen en la música celta (Irlanda, Escòcia, Gales, i també a Galícia, Astúries, etc) . Són del mateix tipus que una flauta dolça, el que passa és que només tenen 6 forats i són metàl·liques. N'hi ha de tamany molt divers, de fet, n'hi ha una per cada to. D'aparença és igual que el bansuri hindú, però no és de canya ni és travessera. El thin Whistle és la flauta amb la que van gravar la melodia de Titànic.

<http://www.youtube.com/watch?v=rdJYbOkbetQ>
http://www.youtube.com/watch?v=SsM7zHfl_ZA
http://www.youtube.com/watch?v=C9QTE9G7Kbk&playnext=1&list=PLC0ED6052E93D452B&feature=results_main

- Fujara Eslovaca

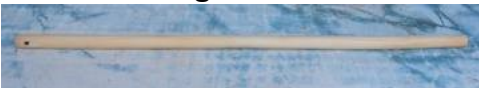
Flauta procedent d'Eslovàquia. Són de la família de les flutes dolces, i n'hi ha de molts tipus, tamanys i formes. La que us porto en qüestió és molt gran, fa 1'70 d'alçada. Aquesta

només té 3 forats, i té un "canal" que actua com a telescopi, transportant l'aire fins al trentavents. N'hi ha de tamany més normal, amb sis forats, n'hi ha de dobles i fins i tot n'hi ha que no tenen cap forat, fent de la pressió de l'aire l'element que canvia les notes.

<http://www.youtube.com/watch?v=0dHaD-IrsCw>
<http://www.youtube.com/watch?v=rYCM-dzR-hY>
http://www.youtube.com/watch?v=8VFIS_dHWP

Tilinkó . Hongria

Flauta de la família de les flutes de bec, procedent d'Hongria, que té com a característica principal que no té orificis

pels dits, vaja, que és una flauta sense forats. També la podem trobar a d'altres països centreeuropeus i també escandinaus. També es coneix com a flauta d'harmònics. El seu so i les seves notes (l'escala) són molt peculiars. Diuen que és la flauta que va utilitzar El Flautista d'Hamelin....

<http://www.youtube.com/watch?v=ZfgzbBpXqwU>
<http://www.youtube.com/watch?v=LqKcEZMFCr8&feature=related>

- qaval turc

Tot i que té el mateix nom que l'anterior, aquest es tracta d'un instrument amb trentavents, o sigui, de la família de les flutes de bec o flutes dolces. Però té la peculiaritat que per sonar adequadament, quan es bufa s'ha de tapar amb el llavi inferior una part del trentavents. Té un so molt especial, peculiar i un xic esquerdat, amb molts d'harmònics.

<http://www.youtube.com/watch?v=oVJtGVqZmTk>
<http://www.youtube.com/watch?v=31QvygIM5T8>

-frula romanesa

Flauta amb trencavents, podríem dir que és una germana petita, i molt petita, del qaval turc. Per tant també és una flauta de bec. Té el trencavents a la part posterior, per tal que pugui ser tapat amb el llavi inferior, i igual que passa amb el qaval, pugui produir el seu so típic esquerdat i ple d'harmònics

<http://www.youtube.com/watch?v=av0SXqSu5Zo&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=FnkCbW1LsE0&feature=related>

- dvoyanka i dvodentsivka

La dvoyanka búlgar i hongaresa i la dvodentsivka ucraïnesa són flutes dobles. Les primeres són fetes d'una sola peça de fusta amb sis forats en un costat i cap a l'altra, que funciona com un bordó, perquè només fa una nota. La dvodentsivka, té dos cossos amb diversos i variables forats a cadascun d'ell. Solen ser construïdes amb fusta de prunera, pomera o boix.

Totes dues flutes són tradicionals, i són típiques dels pastors, que entre d'altres coses, les utilitzen per a dirigir els seus ramats.

<https://www.youtube.com/watch?v=Li0CMEnqmLM>

<https://www.youtube.com/watch?v=dBKGBByLCrUA>

<https://www.youtube.com/watch?v=Enhcy1P3J3E>

Totes les flutes d'aquesta pàgina i el Tilinkó, tenen equivalents (amb altres noms) als altres països de la regió: Txèquia, Eslovàquia, Hongria, Romania, Polònia, Ucraïna, Sèrbia, Croàcia, Macedònia, Grècia....

- Ocarina Sicilia

Flauta globular amb trencavents feta de terrissa provinent de Sicília. És una flauta utilitzada sobretot en festes tradicionals i populars. L'ocarina és un instrument present a molts països i cultures, a vegades molt llunyans i aparentment inconexes: a tot llatinoamèrica, a Xina, a Itàlia, a EEUU, a Perú, etc.

<http://www.youtube.com/watch?v=lf6p-uIsOdo>

<http://www.youtube.com/watch?v=jKrhPHSuy4Q>

<http://www.youtube.com/watch?v=5AnXkavob48&feature=related>

- Saxòfon.

Aquest instrument de vent, tot i que està construït de metall, és de la família de vent fusta, ja que a l'embocadura, on es bufa, hi ha una llengüeta canya. Per tant, que no ens enganyi la vista. El saxo, com també se'l coneix, va ser un instrument inventat fa poc més de 150 anys per un luthier belga que vivia a París, que es deia Adolphe Sax,. Hi ha molts tipus

diferents de saxos. De petit a gran, d'agut a greu, són: soprano, soprano, alto, tenor, baríton i baix.

<https://www.youtube.com/watch?v=987i2Lq0Tis>
<https://www.youtube.com/watch?v=Q0RutCQ4oQk>
https://www.youtube.com/watch?v=Skhg0DGTV_o
<https://www.youtube.com/watch?v=THCtJGitLr8>

- Clarinet.

El clarinet és un instrument de vent fusta amb llengüeta simple, igual que el saxòfon. Es tracta d'un tub cilíndric llarg amb un sistema de 13 claus per a poder tapar els forats. Les parts, desmontables, del clarinet són: l'embocadura (boquilla, abraçadera, llengüeta i caputxó), el barrilet, el cos superior, cos inferior i campana.

És un instrument fabricat amb fusta (banús) i metall, si bé actualment se'n fan de metàl.lics, amb plàstic i amb resina. És un instrument tant ric ric en registres i sons, que se'l fa servir per tot tipus de músiques i formacions.

https://www.youtube.com/watch?v=G_PU6NavuH4
<https://www.youtube.com/watch?v=tdmq-DDC9vl>
<https://www.youtube.com/watch?v=s5RnxMyjhFA>
https://www.youtube.com/watch?v=o_gm0NCabPs

- Ney. Països àrabs i Magreb.

Es tracta de flauta més venerada pels místics. És la flauta reina als països àrabs: Iran, Turquia, Siria, Egipte, Tunissia, Argèlia, Marroc... Es tracta d'un flauta de canya (ha de tenir nou segments, o sigui vuit nusos) amb sis forats al davant i un al darrera. La seva embocadura és totalment oberta, no hi ha cap mecanisme especial

per a facilitar el trencament de l'aire, cosa que en dificulta la seva pràctica. És molt difícil de fer sonar, i s'hi ha de dedicar molts anys per a ser un bon "tocador" de ney. Es mostrarà el ney turc, que té una mena de barret per tal de facilitar el recolzament dels llavis, i el ney àrab, totalment fet de canya i sense cap "complement".

<http://www.youtube.com/watch?v=nEFbwQx-Rb0>
<http://www.youtube.com/watch?v=rYHVUA4G7wE>
<http://www.youtube.com/watch?v=PllvdbHm0j0>

- kawala. Països àrabs.

Aquesta, a l'igual que el ney, també és una flauta obliqua, i podríem dir que és una germana del ney però que serveix per a fer músiques més tradicionals i populars, i no clàssiques, religioses o místiques. Una diferència amb el ney, és que aquesta flauta és diatònica i no cromàtica com el ney.

http://www.youtube.com/watch?v=qv_L6aReCU4

<http://www.youtube.com/watch?v=S-611-6dE1w&feature=related>

- Qaval. Bulgària.

Aquesta flauta també és obliqua i feta de fusta, el seu so és també semblant a la qavala i el ney, però la digitació i l'afinació és diferent a les anteriors flautes d'aquesta família.

<http://www.youtube.com/watch?v=0t07MwR9zcI>

http://www.youtube.com/watch?v=w5WjA5_itLY&feature=related

http://www.youtube.com/watch?v=c68P_sIOwIk&feature=related

- Shakuhachi. Japó

Flauta bisellada de bambú provinent de Japó. Era utilitzada pels monjos budistes de la secta Fuke Zen. Un dels seus rituals musicals era el Suizen (meditació a partir de bufar aquests flautes). El shakuhachi es toca bufant com si volguéssim fer sonar una ampolla, però en comptes d'un coll rodó, té una vora afilada i bisellada, on es produeix el so.

<http://www.youtube.com/watch?v=0X9JfZW9sfY>

<http://www.youtube.com/watch?v=f7s-wXZWT5o&feature=fvrel>

<http://www.youtube.com/watch?v=BEJQ8jBcsnI&feature=related>

- Xiulet de nas. Brasil.

És un xiulet aplanat de fusta o de metall que es bufa amb el nas. L'aire s'expulsa pel nas, passa per dins el trencavents i surt a tocar dels llavis. El so canvia tot modulant i jugant amb l'obertura de la boca. Divertidíssim. Aquest en qüestió és de l'Amazònia Brasileira.

<http://www.youtube.com/watch?v=4E-KpTk7ysE&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=yM4alZHGtZA>

<http://www.youtube.com/watch?v=JCU7z8ioKsM&feature=related>

LLENGÜETES

LLENGÜETES SIMPLES:

<http://www.youtube.com/watch?v=bhb6NDPkCuU>

<http://www.youtube.com/watch?v=DJLdLSYgzJQ>

Sipsi. Turquia

El sipsi és un instrument de llengüeta simple fet amb una canya, procedent de Turquia. És el germà de xeremies mallorquí.

<http://www.youtube.com/watch?v=svhNYdXqLQU>

<http://www.youtube.com/watch?v=IBwNxa-J8Bk>

- Mijwiz/Magrouna. Països Àrabs.

Instrument de llengüeta simple provinent d'Egipte, Libia, Jordània, Síria... S'assembla al xeremies, ja que es tracta també d'una canya amb orificis i llengüeta simple, però té dos cossos i dues llengüetes, d'aquesta manera obtenen un so més potent i especial. S'utilitza en festes populars i tradicionals.

<http://www.youtube.com/watch?v=i2zx1KUZP6c>

<http://www.youtube.com/watch?v=4ePmDVaK0cU>

- Xeremies. Eivissa.

Són instruments fets de canya i amb llengüeta simple, que forma part del mateix cos de l'instrument. Aquest és de canya i a la punta hi sol haver una banya de vaca o un trosset de carabassa, per tal que el so surti més aplicat. El seu so pot recordar tant a una gralla, com una gaita o un instrument d'encantador de serps.

<http://www.youtube.com/watch?v=P5utEZsLesM>

<http://www.youtube.com/watch?v=DJLdLSYgzJQ> (a partir del minut 7 i 20 segons).

- launeddas. Sardenya, Itàlia.

Podríem dir que es tracta d'una gaita sense saca. És un instrument que consta de tres cossos de canya tots tres amb llengüeta simple. L'un és el bordó, que mesura el doble que els altres dos, que són els que s'encarreguen de fer les

melodies, un la part greu de l'octava i l'altre la part superior. El so recorda molt a una gaita, però és força més suau.

<http://www.youtube.com/watch?v=BzWITU3L-F0&feature=rellist&playnext=1&list=PL5008FBEF2186BCB9>

- **Chalumeaux o clarinet de butxaca. França.**

Aquest és un instrument gairebé acabat de nèixer, ja que se'l va inventar un hawaià no fa més de 15 anys. Es tracta d'una mena de flauta dolça però amb embocadura de saxo, o sigui que és de llengüeta simple. Té 8 orificis al davant i un darrera. El que us ensenyaré té el cos de plàstic, però també n'hi ha de canya i de fusta.

<http://www.youtube.com/watch?v=Ult73q9akuY>

<http://www.youtube.com/watch?v=zR3trn7F2vY>

<http://www.youtube.com/watch?v=L7d3EKF130I&list=UUP9PLplf0OEFIkHvGiv0zgA&index=1&feature=plcp>

- **Hulusi. Xina.**

Instrument xinès de vent de llengüeta metàl·lica, vaja, que és de la família dels acordions i harmòniques. Consta de tres cossos de bambú encaixats a una carbassa. Al tub central hi trobem els forats i les notes, un altre fa de bordó i l'altre és ornamental.

<http://www.youtube.com/watch?v=aAh-Yp27hm4>

http://www.youtube.com/watch?v=Qngmdlrbeik&playnext=1&list=PL91D8C638CDF85169&feature=results_main

<http://www.youtube.com/watch?v=SX-5kH5FwjY>

- **Bawu. Xina:** Instrument xinès de la regió de Yunan. Està fet de canya de bambú i té una llengüeta simple de metall. Es

toca en posició horitzontal, com una flauta travessera. El seu so s'assembla al del clarinet.

http://www.youtube.com/watch?v=Im6JQ_aQk_s

<http://www.youtube.com/watch?v=RNLMIh5QbrU>

<http://www.youtube.com/watch?v=UJ9EGTuetv>

LLENGÜETA DOBLE

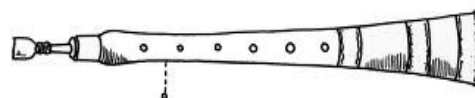
Gralla. Catalunya.

Aquest és potser, l'instrument tradicional més conegut de Catalunya. És de la família dels instruments de vent amb llengüeta doble, vaja, que és de la família dels oboès. Com a característica principal té el seu so i la seva gran potència, ja que és un instrument pensat per a ser tocat a l'aire lliure i sense l'ajuda de micròfons ni altaveus. És un dels instruments que s'utilitzen en festes i tradicions populars com els geganters, els castellers, les matinades, etc.

<http://www.youtube.com/watch?v=P274cxofcx0>

<http://www.youtube.com/watch?v=CEH-ZaBxI8s>

<http://www.youtube.com/watch?v=aTs4ye-jNLU>

- Duduk. Armènia.

És un instrument que podem trobar a Armènia, Geòrgia i Turquia. També és coneix amb el nom de mey i balaban. Consta d'un cos de fusta d'albercoquer, amb 8 forats al davant i un parell al darrera. L'embocadura és de llengüeta doble, però d'un tamany considerable: entre 5 i 7 cm de llarg. Té un so semblant al de l'oboé i

el clarinet, i té una expressivitat increïble.

El músic Djivan Gasparyan és qui ha portat i popularitzat aquest instrument quasi arreu del món.

http://www.youtube.com/watch?v=vL4HOWyvn_8&feature=related

<http://www.youtube.com/watch?v=yfAjZPSkmlU>

<http://www.youtube.com/watch?v=aILQw33SiS8>

ALTRES:

- Tubs d'harmònics

Són els tubs típics que fan servir els lampistes i paletes. Es poden fer sonar tant fent-los girar a l'aire com bufant-los, això sí, primer els hem de cargolar. Més que produir notes propiament dites, fa harmònics, cada cop més aguts si s'augmenta la velocitat de rotació o si es bufa més fort. Sonen tan bufant com aspirant.

<http://www.youtube.com/watch?v=y0ZfUE558xc>

- Bullroarer o bronzidor. Austràlia.

Aquest és un instrument de vent curiós, ja que sona sense que l'hàgim de bufar. És una mena de planxa de surf en miniatura lligat per un extrem a un cordill. Si volem que soni només l'hem de fer girar sobre nosaltres mateixos.

http://www.youtube.com/watch?v=3Kf_RYVt2XQ

- Serra musical,

Una eina indispensable per a la construcció d'instruments musicals, i que al mateix temps ens pot servir per a fer música i sons d'allò més sorprenents i

increïbles. El seu so és una barreja entre una cantant d'òpera, un fantasma i un platet volador extraterrestre. Se'n sap poc del seu origen, però al voltant del 1900 va viure un període de molta popularitat al EUA. A Europa ha estat molt utilitzat en el món del circ i de les arts escèniques.

<http://www.youtube.com/watch?v=Kmf674XPC0>

<http://www.youtube.com/watch?v=QL8DZVEIXfE>

<http://www.youtube.com/watch?v=jpYS2Z2Eik8>

<http://www.youtube.com/watch?v=ffe-7q3zex0>